

ORD 2023 bijdrage

Een consistente casusgeoriënteerde benadering in de nieuwe opleiding Sociale Wetenschappen

Coninx Karin (*,¹), Swinnen Leen(²), Somers Gwendoline(²), Pierson Jo(²)

(*,¹) contactpersoon

HCI and eHealth, faculteit Wetenschappen, UHasselt

(²) facultaire school Sociale Wetenschappen, UHasselt

Abstract

Universiteit Hasselt (België) biedt vanaf 2022-2023 een nieuwe academische bacheloropleiding in Sociale Wetenschappen aan, met een eigentijds curriculum steunend op drie disciplines (Communicatiewetenschappen, Sociologie, Bestuurskunde) die drie "grand challenges" (Digitalisering, Diversiteit, Democratie) voeden. Interdisciplinariteit wordt sterk benadrukt in de bacheloropleiding. Er zijn leerlijnen die discipline-specifieke kennis aanreiken (voor de aparte, genoemde disciplines) en vaardigheden en methodologische kennis bijbrengen. Herkenbaar is het zoeken naar een geschikte balans tussen theoretische diepgang per discipline (en over disciplines heen) en overdraagbare vaardigheden die bijdragen aan het oplossen van hedendaagse complexe problemen, benoemd als "grand challenges".

Als onderwijsconcept werd casusgeoriënteerd onderwijs geselecteerd, waarbij we een consistente benadering in de opleiding vooropstellen. Naast de student-gerichte aanpak die eigen is aan dit onderwijsconcept, is het aangewezen docenten te ondersteunen bij de keuze van onderwijsvormen voor o.a. de casussessies, en templates voor en voorbeelden van casussen aan te bieden. Het realiseren van oplossingen voor deze onderzoeksvragen gaat samen met het uitvoeren van evaluaties samen met de belanghebbenden zoals studenten en docenten. Deze activiteiten worden gedurende twee jaar ondersteund door een Innovatief Onderwijsproject in UHasselt. In de congresbijdrage lichten we de activiteiten en tussentijdse resultaten (incl. data van evaluatie met studenten) toe.

Lopende tekst (=langere versie)

Inleiding, doel en context: Universiteit Hasselt (België) biedt vanaf 2022-2023 een nieuwe academische bacheloropleiding in Sociale Wetenschappen aan. Hiervoor werd een eigentijds curriculum uitgewerkt dat steunt op drie disciplines (Communicatiewetenschappen, Sociologie, Bestuurskunde) die "grand challenges" (Digitalisering, Diversiteit, Democratie) voeden. Interdisciplinariteit is voor de opleiding zowel een streefdoel op het niveau van de competenties van afstudeerders, als een kenmerk van het aangeboden onderwijs in de bacheloropleiding. Om deze doelstellingen te realiseren, is het curriculum op inhoudelijk vlak opgebouwd rond leerlijnen die enerzijds discipline-specifieke kennis aanreiken (bv. voor de aparte disciplines Communicatiewetenschappen, Sociologie, Bestuurskunde) en anderzijds vaardigheden en methodologische kennis bijbrengen. Herkenbaar is het zoeken naar een geschikte balans tussen theoretische diepgang per discipline (en over disciplines heen) en overdraagbare vaardigheden die bijdragen aan het oplossen van hedendaagse complexe problemen, benoemd als "grand challenges".

Theoretisch kader: Wat het onderwijsconcept betreft, werd casusgeoriënteerd onderwijs geselecteerd als een benadering die 1) bijdraagt aan het verwezenlijken van het doel en de eigenheid van de innovatieve opleiding Sociale Wetenschappen en 2) past in het gamma van activerende onderwijsvormen die de universiteit reeds toepast. Hoewel internationaal erkend als onderwijsconcept, is casusgeoriënteerd onderwijs (Bennet e.a., 2002) niet strikt gedefinieerd, terwijl een startende opleiding behoefte heeft aan een consistente toepassing van het concept. Bestaande bronnen benaderen de onderwijsvorm sterk student-gericht, terwijl er behoefte is aan ondersteuning van docenten bij de keuze van onderwijsvormen, o.a. om het leereffect te meten rekening houdend met diverse factoren (Lkoundi & van Woerden, 1997).

Onderzoeksvragen: De onderzoeksvragen die zich opwerpen in hoger beschreven context zijn gericht op een succesvolle, praktische implementatie van het onderwijsconcept "casusgeoriënteerd onderwijs" in de opleiding:

- Hoe stellen we casussen op en hoe begeleiden we de studenten tijdens casusessies voor succesvolle toepassing in Sociale Wetenschappen?
- Hoe ondersteunen we docenten en onderwijsteams hierbij, met balans tussen consistentie en een gepersonaliseerde aanpak?
- Welke evaluaties van het onderwijsconcept zetten we op met de direct belanghebbenden (docenten/onderwijsteams, studenten, ondersteunende staf en beleid)?

Methode: Teneinde de vertaalslag van het theoretisch kader voor casusgeoriënteerd onderwijs naar de opleiding Sociale Wetenschappen te faciliteren, en de gestelde onderzoeksvragen te beantwoorden, werd een zogenaamd "Innovatief OnderwijsProject" (IOP) CASUS door de universiteit toegekend aan de opleiding. Dit project duurt twee jaar, en bevat werkpakketten rond verkenning van theorie en goede voorbeelden, analyse van noden rond casussen in de opleiding, uitwerken van richtlijnen/templates/voorbeeldcasussen ten voordele van een consistente benadering, opleiding en begeleiding van docenten, evaluatie met belanghebbenden en verspreiding van resultaten.

Resultaten en conclusie: Belangrijke "dimensies" van casussen werden opgelijst en voor uitgewerkte voorbeeldcasussen weergegeven in spindigrammen (bv. mate van interdisciplinariteit, aandacht voor competenties en didactische werkvormen, inclusie en diversiteit,...). Regelmatig worden evaluaties uitgevoerd ter bijsturing van de aanpak. De reeds verzamelde data tonen aan dat studenten de casusgeoriënteerde aanpak in de opleiding Sociale Wetenschappen, waarbij ze in "casusessies" begeleid worden, sterk appreciëren.

Wetenschappelijke bijdrage: Dit praktijkgericht onderzoek over de vertaalslag van de theorie rond casusgeoriënteerd onderwijs naar de praktische implementatie in de opleiding Sociale Wetenschappen biedt inspiratie voor collega's en is een uitnodiging tot verfijning van het theoretisch en praktijkgericht kader.

Referenties

Bennet, S., Harper, B., & Hedberg, J. (2002). Designing real life cases to support authentic design activities. *Australasian Journal of Educational Technology*, 18(1).

Lkoundi, A., & van Woerden, W. (1997). Ontwerpen van cases. *Leren van praktijkgevallen*. Hoger Onderwijs Reeks. Wolters-Noordhoff.